

سخن سردار

سه مژده مهم

۱- توفیق دیداری با آقای دکتر فیروز نادری دانشمند صاحب نام ایرانی و مجری موفق پروژه مریخ در ناسا دست داد. فرصتی بود مغتنم به این که از برنامه‌های انجام شده و یا دست مطالعه و اجرا جویا شدم. از چگونگی شروع پروژه مریخ تا فرود آن در کره‌ای که تاکنون دست بشر به آن نرسیده بود با احساس ویژه‌ای تعریف کرد به این که از میان زمان و چگونگی فرود آن در مریخ دیدگاه‌های متعددی بین دانشمندان دست‌اندر کار این پروژه عظیم بود، بایستی تصمیم‌نهایی را می‌گرفت. می‌توان حدس زد که چه جرأت دانشمندانه توأم با شجاعت کم‌نظیری باید پشت قضیه می‌بود. او تصمیم را گرفت و در میان بهت و حیرت آنها که گزینه‌های دیگری غیر از آنچه که اجرا کرد سفینه را با موفقیت کامل در مریخ نشانند.

از برنامه و پروژه‌های آینده‌اش جویا شدم گفت قرار است مدیریت اجرای پروژه‌های در رابطه با پیشگویی زمان رویداد زمین‌لرزه‌ها با استفاده از ماهواره‌های ویژه به عهده من گذاشته شود. او می‌گفت ماهواره‌ها به گونه‌ای طرح شده‌اند که از فضا حرکت قاره‌ها را کنترل و میزان جابه‌جایی‌ها را به دقت اندازه‌گیری می‌نمایند. ثبت این حرکات و به کارگیری سخت افزار و نرم افزارهای ویژه‌ای که طراحی‌های اولیه آنها انجام گرفته به صورت روزانه، ماهانه و سالانه گزارش می‌نمایند که با فرایند آنها امیدواریم بتوان در آینده زمین‌لرزه‌های ویرانگری را پیش‌بینی کرد و از این همه ضرر و زیان‌های جانی و مالی پیشگیری نمود. نیکو مژده‌ای است به ویژه برای کشور لرزه‌خیزی مانند ایران، نیست؟ و ما امیدواریم نتیجه این پژوهش‌ها هر چند زودتر عاید مردم دنیا شود و این بلای طبیعی تاکنون غیر قابل مهار، مهار گردد.

۲- بعد از مدتها رفت و آمد و مکاتبه بالاخره فصلنامه‌مان موفق به دریافت امتیاز انتشار آن به زبان انگلیسی نیز شده است. بنابراین دوستان ما که دارای مقالات و تألیفات به زبان بیگانه هستند و علاقمند به چاپ آن به زبان خارجی هستند می‌توانند با رعایت کامل فرمت و استاندارد مقاله‌نویسی در فصلنامه علوم زمین، مقالات خود را به دفتر فصلنامه ارسال دارند. فکر می‌کنیم این یک موفقیت برای فصلنامه است. ضمن آن که گواهینامه ISI نیز همراه آن است. نیکو مژده‌ای است، نیست؟

۳- چند صفحه‌ای از نتیجه حدود دو سال فعالیت‌های سازمان‌های بین‌المللی همچون یونسکو و اتحادیه بین‌المللی زمین‌شناسان دنیا (IUGS)، در رابطه با سال جهانی کره زمین (IYPE) (International Year of Planet Earth) یا همکاری ۱۲ شریک بنیانگذار، ۲۶ شریک همراه و ۱۹۱ کشور عضو سازمان ملل که از قطعنامه‌های سازمان ملل در رابطه با سال ۲۰۰۸ (سال جهانی کره زمین) حمایت کردند، به دستمان رسید که نتایج اولیه جالبی است که سیاستگذاران جهان پس از انجام مسافرت‌های متعدد و دیدن ابدال و اوتاد و مهارت در کیمیا و لیمیا و سیمیا و علوم مختلف و برگزاری سمینارها، همایش‌ها و کنفرانس‌های متعدد، به تجربه بزرگی نایل آمدند که: ایها الناس ۶/۵ میلیاردی ساکن کره زمین! دانش زمین‌شناسی است که می‌تواند زندگی بشر را نجات بخشد و اموال (در صورتی که به وسیله حوادث طبیعی در خطر افتاده است) را محافظت کند. چنین دانشی است که می‌تواند به صورت مستمر نیاز فزاینده به منابع زمینی را برای مردم برطرف کند. دانشمندان زمین‌شناس آماده‌اند که اگر سیاستگذاران و تصمیم‌گیرندگان، از آنها بخواهند در ایجاد یک جامعه سالم‌تر، ایمن‌تر و خوشبخت‌تر مشارکت کنند. IYPE در نظر دارد که نسلی جدید از چنین کارشناسانی پرورش دهد تا منابع جدیدی پیدا کند و زمین را به صورت مستمر توسعه دهد. "این عین جمله ایست که در صفحه سوم این گزارش گونه نوشته شده است.

یاللعجب که سال‌ها بلکه قرن‌هاست که این بشر دویا (و صد البته جهان‌خواران) روی کره زمین زندگی می‌کنند و از نعمات موجود در آن که از مواد غذایی گرفته تا انرژی، صنعت و... استفاده کرده‌اند که از زمین برخاسته و بیشتر آنها نتیجه کار زمین‌شناسان (بویژه در دو قرن اخیر) بوده است و تازه به صرافت افتاده‌اند که این زمین است و چاره‌ای جز شناسایی دقیق آن نیست که آن هم هنر زمین‌شناسان است و بس!

در فراز دیگری از این گزارش می‌خوانیم: "سال جهانی سیاره زمین بر این باور است که علم و دانش بشر از زمان پرتاب اولین ماهواره در پنجاه سال پیش (یعنی از زمانی که کره زمین را از بالا دیده‌ایم)، افزایش یافته است. امروز بیشتر می‌دانیم که زمین چگونه عمل می‌کند. از میکروب‌های کوچک گرفته تا عملکرد صفحات (Plates) زمین. ما باور داریم (نتیجه خیلی مهم) که بیشتر سیاستمداران تشخیص داده‌اند که علم، بویژه علوم زمین، کلید حل مسایل زمین است و زمان آن رسیده است که نسلی از کارشناسان زمین‌شناسی پرورش یابند که بهتر بتوانند فرایندهایی را که کره زمین را برای ۴/۵ میلیارد سال نگه داشته است، درک و این درک را به سرتاسر دنیا منتقل کنند. نیکو مژده ایست برای زمین‌شناسان دنیا، نیست؟!

حالا این که این باور کی به مملکت ما خواهد رسید و دولتمردان ما ارزش‌های علوم زمین را باور می‌کنند، معلوم نیست زیرا ما بیش از صد سال است که زندگیمان از نفت (که یکی از بزرگ‌ترین نعمات الهی در این سرزمین است) تأمین می‌شود ولی هنوز بیشتر مردم ما نمی‌دانند نفت هم یک ماده معدنی است و در زمین و تحت شرایط ویژه‌ای تشکیل می‌شود و این زمین‌شناسی و هنر زمین‌شناسان است که میدان‌های نفتی را شناسایی می‌کنند و راهکارهای دستیابی به آنها را که امروزه مهم‌ترین منبع انرژی است، نشان می‌دهند. حال مواد معدنی دیگری همچون مس، آهن، طلا، نقره، زغال سنگ و... که در این مملکت فراوانند و از آنها در صنایع بهره‌گیری می‌شود و کشف آنها به دست زمین‌شناسان بوده و هست و همگی از زمین است، می‌تواند ارزش‌های این علم را گواه باشد.

مردان خدا. عده‌ای معلوم از خاصان خدا که هیچ‌گاه زمین از آنان خالی نباشد.

پیشوایان طریقت. چهار تن از بزرگان و مردان خدا که به منزله چهار رکن جهانند.

علمی که قدما معتقد بودند که با آن اجساد ناقص را به مرتبه کمال توان رسانید مانند تبدیل مس به طلا.

قدما این دو را با کیمیا از علوم خفیه می‌دانسته‌اند. (نقل از کتاب چرند و پرند دهخدا)